

Omaa kirjoittamisen fantasiaa ja kirjoittajaidentiteettiä etsimässä

Referaatti luvusta 4 ”Trace Your Writing Fantasy: Your Story of Writer Identity” Charalambouksen teoksesta *Writing Fantasy and the Identity of the Writer. A Psychosocial Writer’s Workbook* (2019) 91–109

Charalambous esittelee kirjassaan kirjoittamisen fantasian, jolla kirjoittajat voivat tutkia omaa kirjoittajaidentiteettiä. 4. luvun alussa Charalambous muistuttaa lukijoita, ettei kirjoittamisen fantasia ole työkalu, jolla voi selvittää kaiken kirjoittajaidentiteetistä. ”That is impossible and not desirable either,” Charalambous (2019, 91) kertoo. Tässä luvussa Charalambous käy läpi miten käyttää kirjoittamisen fantasiaa ja hänen kirjoitusharjoituksia kirjoittajaidentiteetin tutkimiseen. Luvun lopussa Charalambous antaa ohjenuorat, miten aloittaa kirjoittamisen fantasian käyttäminen ja millaisissa olosuhteissa lukija saattaa harjoituksia tehdä.

Lisäksi Charalambous kertoo luvussa, kuinka luovan kirjoittamisen harjoitukset auttavat lukijaa oman kirjoittamisen fantasian selvittämisessä: ”This is because to trace one’s writing fantasy, a logic of composition appearing in your writing, you should be able to identify to what particular request your writing has responded” (Charalambous 2019, 92). Tämän lisäksi Charalambous kertoo tutkimuksestaan ja kuinka hän analysoinnin ja haastattelujen avulla paljasti oppilaidensa kirjoittamisen fantasiat. Näiden ansiosta lukija ymmärtää kuinka hänen tulee itsekin katsoa omaa kirjoittamistaan harjoitusten yhteydessä.

Charalambous kertoo esittelevänsä tulevissa luvuissa kuusi luovan kirjoittamisen harjoitustaan, joita tekemällä lukijalla on mahdollisuus käyttää kirjoittamisen fantasiaa analysoidakseen omaa kirjoittajaidentiteettiä. Lukija voi myös käyttää aikaisempia tekstejään, mutta Charalambous suosittelee tekemään kirjan esittelemät harjoitukset. Aikaisemmissa teksteissä lukijan on tärkeää muistaa mikä ohjeistus on ollut, ja tekstejä tulee olla useampi, jotta vertailua voi tehdä. Kuitenkin tekemällä juuri Charalambouksen esittelemät kirjoitusharjoitukset, lukija pystyy analysoimaan kirjoittamisen fantasiassa tapahtuvat muutokset. Harjoitusten yhteydessä on myös esitetty havainnollistavia tekstejä muilta kirjoittajilta.

Kirjan harjoitukset

Charalambous paljastaa tulevista kuudesta kirjoitusharjoituksestaan ainoastaan sen, että ne ovat tuttuja luovan kirjoittamisen kurseilta. Hän on itsekin käyttänyt tämän tyyllisiä harjoituksia opettamallaan tunneilla ja omassa kirjoittamisessaan. Opettamillaan tunneilla Charalambouksen uteliaisuus heräsikin, kun hän näki, kuinka erilaisia tekstejä opiskelijat tuottivat. Tämän lisäksi opiskelijoiden reaktiot olivat Charalamboukselle mielenkiintoisia, sillä he kertoivat kirjoittaneensa erilailla kuin yleensä. Teoreettisesta näkökulmasta harjoitusten monitulkintaisuus on tärkeää, sillä juuri se vaikuttaa kirjoittajan kirjoittamisen fantasiaan ja ymmärrykseen omasta identiteetistä.

Kirjoitusharjoitusten yhteys lacanilaiseen psykoanalyysiin

Charalambouksen esittämässä harjoituksissa on monitulkinnaiset ohjeet ja niissä on samankaltaisuuksia lacanilaisen psykoanalyysin kanssa. Harjoitukset ikään kuin matkivat psykoanalyttikkoa, joka taas auttaa paljastamaan materiaalin, jota analysoida lacanilaisen psykoanalyysin näkökulmasta. Harjoitusten avulla voidaan myös katsoa mitä annettavaa tämän kaltaisilla monitulkinnaisilla ohjeistuksilla on luovan kirjoittamisen opetukseen.

Yleensä kirjoitusharjoitusten tarkoitus on tuottaa lisää tekstiä ja tutkimukset harjoituksista ovat vähäisiä. Charalambous (2019, 94) lainaa Behnin ja Twichellin (1992, xiii) ajatuksia luovan kirjoittamisen harjoituksista, joiden avulla kirjoittaja voi esimerkiksi päästä mielensä tiedostamattomaan käsiksi tai saada kirjoitettua jotain aivan uskomatonta. Charalambous kritisoi näitä ajatuksia, kyseenalaistaen sitä miten kirjoittaja pääsisi tiedostamattomaansa käsiksi harjoitusten kautta, mitä tarkalleen on hyvä teksti ja miten ylipäättänsä näitä väitteitä voidaan tutkia. Charalambous (2019, 94) lainaa lisäksi Curtista (2009, 106), joka myös kritisoi tiedostamattomaan pääsemistä luovassa kirjoittamisessa, sillä tiedostamattoman yhteyttä luovaan kirjoittamiseen on niin vähän tutkittua ja asiaa on liikaa yksinkertaistettu.

Charalambous muistuttaa, ettei kirjan tehtävien ole tarkoitus tehdä psykoanalyysia lukijasta. Charalambous ainoastaan hyödyntää lacanilaista psykoanalyysia analysoidakseen kirjoitusharjoitusten perusteella kirjoittajan tapoja valita tietyt tekniikat ja rakenteet kirjoittaessa. Kirja keskittyy kirjoittamisen teknillisiin asioihin. Monitulkinnaiset tehtävät saattavat luoda kartan, jonka avulla voidaan tutkia kirjoittajan kirjoitustapoja. Charalambous käyttää Toiseuden käsitettä apunaan kirjoittamisen fantasiassa. Monitulkinnaiset ohjeet, kuten "Write About This", näyttävät

kirjoittajan ymmärryksen Toiseudesta, sillä monitulkintaiset ohjeet johdattavat kirjoittajan itse valitsemaan mistä tarkalleen kirjoittaa.

Charalambous ehdottaa, että kirjoitusharjoitusten monitulkinnaisuuden voi ymmärtää samankaltaisena kuin lacanilaisen Toiseuden halun monitulkinnaisuuden: "In Lacanian theory, the way we understand language relates to the connections/associations we make in the chains of signifiers that constitute our fantasmatic ego. By "signifier," here I mean the symbol of language or concept that it represents—but which always stands for something else." (Charalambous 2019, 95.)

Jokainen oppilas kirjoittaa harjoituksista erilaisen tekstin, koska jokainen käsittää omalla tavallaan kielen. Charalambous esittää esimerkkinä erilaisia tapoja hahmottaa virkkeen: yksi voi hahmottaa sen kolmena substantiivina, kun taas toinen saattaa kirjoittaa kieliopillisesti subjekti – verbi – objekti -tyylinen virkkeen. Näiden kautta voidaan oppia kirjoittajien kirjoittamisen fantasia, heidän halunsa kirjoittaa.

Monitulkintainen ohjeistus jättää tilaa kirjoittajan omalle tulkinnalle. Monitulkintainen ohjeistus antaa kirjoittajalle mahdollisuuden itse vaikuttaa kirjoitusharjoitukseen: "this workbook uses the enigmatic space of the exercises to facilitate an eliciting of material that may potentially intervene in itself with your assumptions about the writing" (Charalambous 2019, 96).

Kirjoittaja tutustuu omiin kirjoittamisen sääntöihin vain tekemällä kirjoitusharjoitukset, joiden avulla säännöt pääsevät esille. Kirjoitusharjoitukset saattavat myös laajentaa lukijan kirjoittajaidentiteettiä. Charalambous on lisännyt kirjassaan lukujen loppuun ohjeistavia kysymyksiä, jotka auttavat oman kirjoittamisen fantasian luovimisessa ja omaan kirjoittajaidentiteettiin tutustumisessa. Kysymykset auttavat myös kirjoittajaa huomaamaan mahdolliset muutokset teksteissään. Näiden lisäksi hän on lisännyt lukuihinsa esimerkkitapauksia oppilaistaan.

Miten Charalambous löysi tämän analyysitavan?

Charalambous käytti tutkimuksensa datana oppilaidensa kirjoitusharjoituksia sekä haastatteluja, jotka hän heille piti sekä ennen että jälkeen kirjoitusharjoitusten. Charalambous (2019, 97) kertoo tutkimuksestaan: "My intention was to provide new insight about the engagement with Creative

Writing exercises via an exploration of the processes of interpretation and the symbolic operations that constitute it in the research process.” (Charalambous 2019, 97.)

Charalambous ei tahtonut tehdä psykoanalyysia oppilailleen eikä myöskään tehdä kritiikkiä oppilaiden teksteistä. Alussa Charalambouksilla oli vaikeuksia tulkita dataansa, koska teki sen omasta kirjallisuuden ja kirjoittamisen ymmärryksestä käsin. Luettuaan Lacania Charalambous ymmärsi ettei pidä yrittää ymmärtää, sillä silloin meidän imaginaarinen prosessoi tiedon, jonka saamme. Sen sijaan tulisi keskittyä kielen materiaalisuuteen. Tästä Charalambous tajusi, että hän oli yrittänyt tulkita dataa omasta imaginaarisesta käsin ja siksi se ei ollut onnistunut. Joten hän alkoikin tutkia sanojen ja ilmaisujen toistuvuutta.

Jälleen Charalambous muistuttaa ettei kukaan voi saada analysoitua kokonaan omaa kirjoittamisen fantasiaa, sillä se on mahdotonta. Charalambouksen harjoitukset ja kirjoittamisen fantasia auttavat kuitenkin kirjoittajia tutkimaan omia kirjoittamisen tapojaan. Charalambous nimesi oppilaidensa teksteistä löytyvät teknilliset toistuvuudet ”logic of composition”, rakenteen logiikaksi. Charalambouksen kirjoitusharjoitusten lopussa olevat ohjeistavat kysymykset auttavat lukijaa selvittämään oman rakenteen logiikan.

Kirjoittajan suhde kieleen reflektoi kirjoittajan suhdetta Toiseen ja tämä taas vaikuttaa kirjoittajan kielen materiaalisuuteen. Master signifier, ylin merkitsijä, on meidän ensisijainen tapamme identifioitua meiksi. Charalambous käytti tätä termiä tutkiakseen oppilaidensa haastatteluja ja sitten tekstejä niiden perusteella. Yksi hänen oppilaistaan toisti sanoja rento ja luonnollinen haastattelussa, jolloin se oli selkeästi tämän päämerkitsijä. Charalambous tutki tämän oppilaan tekstejä ja totesi tekstien käyvän yhteen oppilaan ajatuksesta omasta kirjoittajaidentiteetistään eli rentous ja luonnollisuus näkyivät teksteissä. Tällöin tämä on myös oppilaan kirjoittamisen fantasia.

Kirjoittaja saattaa tuntea kirjoittavansa jonkin tekstin erilailla kuin yleensä, mikä voi vaikuttaa kirjoittamisen fantasiaan: “Similarly, you might slowly find a baseline (your writing fantasy) in your pieces of writing and response to the prompts which will enable you to see whether certain exercises confused this baseline (your fantasy) and made you write Other than yourself, thereby troubling or shifting or expanding your writing fantasy.” (Charalambous 2019, 102.) Kirjan kirjoitusharjoitukset ja niiden jälkeiset ohjeistavat kysymykset auttavat lukijaa analysoimaan

reflektion ja käytännöllisyyden kautta omaa kirjoittamisen fantasiaa, sen perusteita ja siinä mahdollisesti tapahtuvia muutoksia.

Charalambous pyytää kirjoittamaan aiheesta ”Tell Me About Writing”. Hän ehdottaa aloittamaan siitä mitä ensimmäisenä tulee mieleen, jos kirjoittajalla on vaikeuksia aloittaa kirjoittamista. Charalambous myös ehdottaa kirjoittamaan mahdollisimman selkeästi.

Ohjeet kirjoittamisen fantasiaa etsintään

Seuraavaksi Charalambous selittää kirjoittamisen fantasian etsimisen kolme tärkeää osaa: ei-ymmärtämisen tila, teksteissä toistuvien piirteiden analysointi ja kirjoittajan niin sanottu reagointi tehtävänantoon.

Ei-ymmärtämisen tila: On tärkeää, että kirjoittaja ei yritä luoda merkityksiä analysoidessaan tekstejään, vaan listaa vain mitä näkee. Kirjoittajan tulee vain lukea ja kuvailla mitä löytää. Charalambouksen (2019, 105) ohjeet ei-ymmärtämiseen:

1. Älä yritä heti ymmärtää lukemaasi, vaan pysyttäydy auki muille merkityksille.
2. Älä ymmärrä perspektiivisiä, miten saatat lukea tekstin, vaan kyseenalaista perspektiivisiä.
3. Älä seuraa odotuksiasi mitä saatat löytää ja miten sen löydät, vaan katso tekstiä umpimähkäisesti.
4. Alleviivaa sattumanvaraisesti tekstin eri osia ja kysy mitä ne saattavat tarkoittaa.
5. Pidä yllä epäilyksen logiikkaa: Mitä tekstissä on jätetty pois ja mitä ei sanota?

Näiden ohjeiden avulla kirjoittaja voi yrittää astua oman kirjoittamisensa ulkopuolelle. Charalambous (2019, 105) kuitenkin muistuttaa sen olevan vaikeaa ja vaativan harjoitusta. Oman kirjoittamisen fantasian analysointi voi myös auttaa tuomaan uuden perspektiivin kirjoittamiseen.

Rakenteen logiikka

Kirjoittajaidentiteetti rakentuu kirjoittajan identifioitumisesta ja epäidentifioitumisesta eri merkitysijoihin, mitkä voivat olla mitä tahansa. Jotta kirjoittaja tunnistaisi ne, Charalambous (2019, 106) ehdottaa näitä tapoja:

- Katso mikä toistuu kirjoittaessasi tai puhuessasi luovasta kirjoittamisesta

- Lue yhä uudelleen tekstisi löytääksesi toistuvuudet ja siten rakenteen logiikan.
- Rakenteen logiikka rakentuu ylimmistä merkitsijöistä, avainteemoista, toistuvista tavoista teksteissä. Tämä kirjoittamisen fantasia tuottaa kirjoittajaidentiteetin.
- Etsi myös sitä, mitä et ole etsimässä. Mitä et etsinyt tekstissäsi?

Kirjoittajan asennoituminen Toista kohtaan

Kirjoittajan uniikki suhde kieleen paljastaa tämän Toiseuden halun fantasian. Tämä vaikuttaa siihen, miten kirjoittaja saattaa imaginaarisen kautta kuvitella kirjoitusharjoituksen vaativan. Nämä olettamukset ovat yhteydessä kirjoittamisen fantasiaan, jolloin kirjoitusharjoitusten kautta kirjoittaja voi tutkia omaa Toiseuden haluaan. Charalambouksen (2019, 106) ohjeet kirjoitusharjoitusten tulkintojen ja Toiseuteen suhtautumisen analysointiin: Lue mitä olet kirjoittanut ja mieti oletko vastannut kirjoitusohjeeseen. Mieti omia olettamuksiasi kirjoittamisen suhteen, miksi kirjoitat ja miksi juuri tietystä aiheesta. Pystytkö miettimään olettamuksiasi sekä sitä mitä ei tekstissäsi sanota, vaan oletetaan? Kenelle osoitat tekstisi?

Charalambous (2019, 107–108) tiivistää esittämänsä kysymykset kirjoittajalle auttaakseen tätä kirjoittamisen fantasian etsimisessä:

1. Rakenteen logiikka: Kirjoittamisen tavat
 - a. Mikä erottuu ja mikä ei erotu tekstissä? Tuleeko tekstissä esiin tiettyjä tapoja/malleja? Näkyykö samankaltaisuuksia muissa luovan kirjoittamisen teksteissä?
2. Harjoituksen tulkinta: Olettamus yleisöstä ja yleisön haluista tuottavat kirjoittajan rakenteen logiikan
 - a. Pohdi pyyntöä kirjoittaa tai miten ymmärrät kirjoitusharjoituksen ohjeiden pyynnön kirjoittaa.
 - b. Miten tulkitset Toiseuden liittyen kirjoittamistehtävänantoon? Miten tulkitset kirjoittamisesi tilan, jotta rakenteen logiikka syntyy? Mille Toiseudelle kirjoitat?
 - c. Kirjaan liittyen: Miten kirjoittaja tulkitsee Toiseuden kirjan kuudessa luovan kirjoittamisen harjoituksessa?

Charalambous muistuttaa luvun loppuun, että kirjoittajan tulee luultavammin kirjoittaa ensin kaikki tehtävien tekstit ja reflektoida niitä, ennen kuin tämä alkaa hahmottaa omaa kirjoittamisen fantasiaa. Oman kirjoittamisen fantasian etsintä parhaimmillaan tarjoaa kirjoittajalle avautumisen mahdollisuuden kirjoittajaidentiteettiin liittyen.

Lähteet:

Charalambous, Zoe (2019) Writing Fantasy and the Identity of the Writer. A Psychosocial Writer's Workbook